

Prawo konkurencji w branży transportowej

RADCA PRAWNY PAWEŁ JUDEK

Zakaz konkurencji

- ▶ brak regulacji ustawowych w kwestii umów o zakazie konkurencji pomiędzy przewoźnikami
- ▶ pojęcie zakazu konkurencji w branży transportowej w praktyce oznacza zakaz świadczenia usług na rzecz klientów zleceniodawcy

Spór co do dopuszczalności nieodpłatnego zakazu konkurencji

- ▶ część sądów jest zdania, iż zapisy o zakazie kontaktów z klientami są niedopuszczalne, jeśli są one nieodpłatne:
 - wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14.05.2013 r. sygn. I ACa 174/13
 - wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 03.02.2014 r. sygn. VIII Ga 434/13
- ▶ inne sądy stoją na stanowisku, że takie zapisy są dozwolone:
 - wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29.07.2010 r. sygn. X Ga 287/10
 - wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 12.10.2015 r. sygn. VIII Ga 288/15

Konstrukcja zapisu o zakaz konkurencji

- ▶ powinien precyzować, jakie działania są niedozwolone, w szczególności na rzecz jakich podmiotów nie powinien świadczyć usług
- ▶ powinien obejmować zarówno świadczenie usług jak i ich oferowanie
- ▶ z uwagi na rozbieżne orzecznictwo powinien wskazywać, że wynagrodzenie za przewóz obejmuje również wynagrodzenie za powstrzymanie się od świadczenia usług na rzecz klientów zleceniodawcy
- ▶ powinien przewidywać odpowiedzialność nie tylko za działania zleceniobiorcy, ale także osób z nim powiązanych
- ▶ powinien przewidywać karę umowną za naruszenie w konkretnej wysokości bez stosowania „widetek”

Zakaz pracy u konkurencji

- ▶ dopuszczalne jest zawarcie umowy pisemnej z pracownikiem zakazującej mu prowadzenia działalności konkurencyjnej bądź pracę na rzecz podmiotu prowadzącego taką działalność w czasie trwania stosunku pracy (art. 101¹ k.p.)
- ▶ dopuszczalne jest również zawarcie umowy z pracownikiem zakazującej mu takich działań również po rozwiązaniu stosunku pracy (art. 101² k.p.)
- ▶ w tych ostatnim wypadku istnieją dwa dodatkowe warunki:
 - pracownik musi mieć dostęp do szczególnie ważnych informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę
 - umowa musi przewidywać wynagrodzenie dla pracownika w kwocie co najmniej 25 % wynagrodzenia pracownika przez ustaniem stosunku pracy
- ▶ brak wypłaty wynagrodzenia sprawia, że zakaz wygasa

Nieuczciwa konkurencja

- ▶ brak zapisów o zakazie świadczenia usług na rzecz klientów zleceńodawcy nie oznacza, że każde działania konkurencyjne są dopuszczalne
- ▶ istnieje pojęcie czynów nieuczciwej konkurencji określone w ustawie z dnia 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (u.z.n.k.)
- ▶ art. 3 u.z.n.k. – czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta

Katalog czynów nieuczciwej konkurencji

- ▶ w ustawie znajduje się katalog czynów nieuczciwej konkurencji, lecz ma on charakter jedynie przykładowy
- ▶ do tego katalogu należy m.in.:
 - naruszanie tajemnicy przedsiębiorstwa
 - nakłanianie do rozwiązania lub niewykonania umowy
 - pomawianie lub nieuczciwe zachwalanie
 - utrudnianie dostępu do rynku

Naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa

- ▶ czynem nieuczciwej konkurencji jest przekazanie, ujawnienie lub wykorzystanie cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa (art. 11 u.z.n.k.)
- ▶ zakaz dotyczy również pracowników przez okres 3 lat od zakończenia pracy bez konieczności zawierania jakiejkolwiek umowy
- ▶ za tajemnicę przedsiębiorstwa uważa się wszelkie nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne lub organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności
- ▶ w branży transportowej taki charakter mają przede wszystkim informacje handlowe o klientach, podwykonawcach, cenach, trasach itp.

Nakłanianie do rozwiązania umowy

- ▶ czynem nieuczciwej konkurencji jest także nakłanianie **pracownika innego przedsiębiorcy** do niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych w celu przysporzenia korzyści sobie lub osobom trzecim albo szkodenia przedsiębiorcy (art. 12 ust. 1 u.z.n.k.)
- ▶ czynem nieuczciwej konkurencji jest też nakłanianie **klientów przedsiębiorcy** lub innych osób do rozwiązania z nim umowy albo niewykonania lub nienależytego wykonania umowy w celu przysporzenia korzyści sobie lub osobom trzecim albo szkodeniu przedsiębiorcy (art. 12 ust. 2 u.z.n.k.)
- ▶ samo składanie korzystniejszych ofert nie stanowi czynu nieuczciwej konkurencji
- ▶ niedopuszczalne jest zniechęcanie do poprzedniego kontrahenta czy zobowiązanie się do zapłacenia kar za rozwiązanie poprzedniej umowy
- ▶ za naganne uważa się również sytuacje, gdy do rozwiązania umowy z danym przedsiębiorcą nakłania były pracownik tego przedsiębiorcy w ramach swojej działalności gospodarczej

Nieuczciwe zachwalanie lub pomawianie

- ▶ czynem nieuczciwej konkurencji jest także rozpowszechnianie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji o swoim lub innym przedsiębiorcy albo przedsiębiorstwie, w celu przysporzenia korzyści lub wyrządzenia szkody
- ▶ informacje, o których mowa powyżej, mogą dotyczyć w szczególności:
 - osób kierujących przedsiębiorstwem
 - wytwarzanych towarów lub świadczonych usług
 - stosowanych cen
 - sytuacji gospodarczej lub prawnej

Uprawnienia z tytułu nieuczciwej konkurencji

- ▶ w razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać:
 - zaniechania niedozwolonych działań
 - usunięcia skutków niedozwolonych działań
 - złożenia określonego oświadczenia
 - naprawienia szkody
 - wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści
 - zasądzenia określonej kwoty pieniężnej na cel społeczny

Dobra osobiste

- ▶ każdej osobie fizycznej i prawnej przysługują dobra osobiste obejmujące m.in. reputację (art. 23 i 43 kodeksu cywilnego)
- ▶ każdy, czyje dobra osobiste zostały zagrożone może żądać zaniechania takiego działania (art. 24 ust. 1 zd. 1 k.c.)
- ▶ każdy, czyje dobra osobiste zostały naruszone może żądać usunięcia skutków naruszenia, w szczególności w drodze złożenia określonego oświadczenia (art. 24 ust. 1 zd. 2 k.c.)
- ▶ można również domagać się zasądzenia kwoty na cel społeczny bądź zadośćuczynienia, jeśli naruszenie jest zawinione
- ▶ można domagać się również naprawienia szkody majątkowej (art. 24 ust. 2 k.c.)

Zniesławienie

- ▶ kto pomawia inną osobę o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności (art. 212 par. 1 k.k.)
- ▶ jeśli czyn popełniono za pomocą środków masowego komunikowania się dodatkowo grozi rok pozbawienia wolności (art. 212 par. 2 k.k.)
- ▶ wyłącza karalność okoliczność, że zarzut uczyniony niepublicznie jest prawdziwy
- ▶ w przypadku zarzutu postawionego publicznie oprócz prawdziwości trzeba wykazać, że zarzut dotyczy osoby pełniącej funkcję publiczną lub że służy obronie społecznie uzasadnionego interesu
- ▶ ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego

Zniewaga

- ▶ kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, by zniewaga do niej dotarła podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności (art. 216 par. 1 k.k.)
- ▶ w przypadku znieważanie za pomocą środków masowego komunikowania dodatkowo grozi kara pozbawienia wolności do roku (art. 216 par. 2 k.k.)
- ▶ ściganie również z oskarżenia prywatnego

Publikowanie danych dłużników w internecie

- ▶ od 01.01.2012 r. ustawa o ochronie danych osobowych chroni również osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
- ▶ istnieją wątpliwości, czy dopuszczalne jest publikowanie w internecie danych dłużników będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą
- ▶ dopuszczalne jest publikowanie danych w celu sprzedaży wierzytelności poprzez tzw. giełdy wierzytelności

Odpowiedzialność administratora stron internetowych

- ▶ zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 18.07.2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną administrator stron internetowych nie ponosi odpowiedzialności za dane opublikowane na stronie internetowej, jeżeli nie wie o ich bezprawnym charakterze, a w razie otrzymania urzędowego zawiadomienia lub wiarygodnej informacji o bezprawnym charakterze danych uniemożliwi dostęp do tych danych
- ▶ jeśli administrator nie zachowa tych warunków ponosi za to odpowiedzialność
- ▶ poszkodowany powinien zatem jak najszybciej powiadomić administratora o stwierdzonych naruszeniach

Jak uzyskać dane sprawcy naruszenia

- ▶ osoba pokrzywdzona może wystąpić do administratora strony internetowej o udostępnienie danych IP urządzenia, z którego opublikowano daną informację
- ▶ możliwe jest wystąpienie następnie do podmiotu udostępniającej usługi telekomunikacyjne o podanie danych osoby, dla której przypisane jest IP urządzenia
- ▶ w przypadku braku współpracy ze strony tych podmiotów możliwe jest wystąpienie do Generalnego Inspektora Danych Osobowych, który nakaze udostępnienie danych
- ▶ możliwe jest wystąpienie do Policji o zabezpieczenie dowodów w trybie art. 488 par. 1 k.p.k. w celu złożenia prywatnego aktu oskarżenia o zniewagę lub zniesławienie – Policja wówczas ma obowiązek ustalić dane sprawcy

Dziękuję za uwagę

Działyński i Judek Spółka Partnerska Radców
Prawnych

ul. Czartoria 1/16, 61-102 Poznań

Tel. / Fax +48 61 855 22 79, + 48 61 851 85 33

E-mail: kancelaria@dzialynski.pl

www.dzialynski.pl

www.transportoweprawo.pl